

Maaïke van Charante over 'Het verdriet van de Schilderswijk' in de media (II)

Door [Redactie](#) - 16 februari 2022

Geplaatst in [Boeken](#) - [Migratie](#) - [Schilderswijk](#)

Het boek '[Het verdriet van de Schilderswijk](#)' van Maaïke van Charante staat volop in de belangstelling. Ze schetst in haar boek de teloorgang van de bekende Haagse volkswijk door onverschillige exploitatie door ondernemers en het weggijken van politici. Het lijkt veel op hoe ook in andere Nederlandse steden de buurten van gewone mensen aan hun lot werden overgelaten, waarna ze vervolgens vooral onderdak werden voor arme immigranten.

'Het verdriet van de Schilderswijk' werd door Gertjan van Schoonhoven besproken in opinieweekblad EW. Ook columnist Geerten Waling haalde het boek aan in zijn EW-column.

Maaïke van Charante over 'Het verdriet van de Schilderswijk' in de media (II)

Beeld links: EW: Van Schoonhoven. Beeld rechts: EW: Waling

'Schilderswijk' werd ook besproken in het AD. Zie hieronder.

Maaike van Charante over 'Het verdriet van de Schilderswijk' in de media (II)

HC DINSDAG 1 FEBRUARIJ 2022

NIEUWS 9

GEDANE ZAKEN

Ode aan de Schilderswijkers

„De geschiedenis van de Schilderswijk had anders kunnen verlopen, beter, met de kennis van toen.“ Dat stelt oud-bewoonster Maaike van Charante in haar boek over 'de teloorgang van een Haagse volkswijk'. De gemeente liet volgens haar de Schilderswijk in de jaren 60 en 70 bewust verpauperen en de middenstanders creperen.

Hans Hemmes

De auteur trekt die spijkerharde conclusies na een diepgaand onderzoek van de Handelingen van de gemeenteraad in het Haags Gemeentearchief. Zij las hoe politici spraken over problemen in de wijk en schrok van hun onverschilligheid. Enkele raadsleden kwamen op voor bewoners, maar ze kregen niets voor elkaar.

Maaike van Charante groeide vanaf 1960 op aan de Vuilliantlaan, waar ze veel op straat speelde. „Ik herinner me geen benauwdheid, maar veel vrijheid. Knikkerpotjes tussen de stoepgagels, stepwedstrijden, kattenkwaad bij slooppanden.“ Ze voelde zich veilig, want er waren altijd mensen op straat die de boel in de gaten hielden.

Heimwee

Van Charante is een van de vele oud-Schilderswijkers die vertrokken en heimwee hebben naar een plek die niet meer bestaat. Zij vroeg zich af hoe die gezellige volkswijk van toen kon veranderen in de multiculturele wijk van nu. In haar boek spreekt ze over een 'perfecte storm' die de Schilderswijk trof.

De gemeenteraad kende het probleem van verkrotting; er leefden 51.200 mensen op 149 hectare grond, van de 15.000 huizen waren er minstens 9000 in verval. Raadslid Jimmies (CPN) sprak in 1966 over 'be-

◀ Protest in 1971 bij het bezoek van minister van Volkshuisvesting Udink aan de Schilderswijk. Duizenden mensen staken een zwarte vlag uit. FOTO: HAAGS GEMEENTEARCHIEF

Bestuurlijke arrogantie is er nog steeds

– Maaike van Charante

meltergende toestanden': lekke straten, verrotte vloeren, kapotte afvoeren. Maar er kwam geen beleid. Ook het Rijk wist ervan: hij een bezoek van minister van Volkshuisvesting Udink in 1971 staken duizenden mensen een zwarte vlag uit.

Ratten

Huizen werden dichtgetimmerd, afgebroken, stukken grond lagen braak. Tegen huisjesmelkers werd niet opgetreden en bewoners genegeerd. Wanhopige ouders schreven aan het stadhuis. „Vanwege het knagen en de herrie van de ratten die ze de hele avond maken, kunnen de kinderen niet slapen.“ De noodkreet wordt pas maanden later beantwoord: het zijn 'normale gebreken' in oude huizen.

In de begrotingen ontdekt de auteur dat de Schilderswijk geen prioriteit is van het toenmalige gemeente-

bestuur. In 1975 woedt 21 miljoen gulden uitgetrokken voor volkshuisvesting en 29 miljoen gulden voor cultuur. Wel subsidies voor muziek, het Residentieorkest en de Koninklijke Scheurwburg maar geen steun voor ondernemers in de Schilderswijk. Van Charante vindt hun lot 'misselijkmakend'.

De winkeliers hadden veel last van de sanering en leegloop, daarna kwamen de gastarbeiders. In 1967 luidt het Haags Middenstands Besturen College al de noodklok. „Voorteen goed renderende zaken zullen als gevolg van de op zichzelf rechtmatige overheidsdaden ten onder gaan.“ Er moest een noodregeling komen.

Pas in 1971 verscheen een verordening tegemoetkoming kleine zelfstandigen, met maximaal 21.000 gulden per zaak. De PvdA noemde het een 'dode muis', de VVD 'een habbe-

krats'. Maar wethouder Van der Weide antwoordde dat er geen geld was 'om een onvermijdelijke daling van het aantal middenstandsbedrijven te stoppen'.

Moedwillig

Zo wendweten de slagerijen, bakkerijen, buurtwinkels die ontmoetingsplaatsen voor de bewoners waren geweest. Van Charante: „De kleine middenstand is moedwillig te gronde gericht, met loze beloften.“ Haar boek ziet ze als 'een monument voor al die mensen die vertrappt zijn en niet gehoord werden'.

Ze hoopt dat politici van nu lessen trekken uit 'deze ramp'. Maar gezien de Toeslagenaffaire is de auteur er niet geruk op. „Bestuurlijke arrogantie is er nog steeds.“

Het verdriet van de Schilderswijk, uitgeverij Blausburgswal, 22,50 euro.

Beeld: AD

Maaike van Charante was eerder op bezoek in twee radioprogramma's op NPO1, te weten 'In de kantine' van Omroep WNL en OVT van de Vpro.

Hier kunt u haar bijdrage aan '[In de kantine](#)' terugluisteren. En [hier](#) is de bijdrage van Maaike van Charante aan OVT.

En uiteraard was Maaike te horen en te zien in Wynia's Week TV, geïnterviewd door Andy Arnts. Kijk [HIER](#)

Maaike van Charante over 'Het verdriet van de Schilderswijk' in de media (II)

Het tijdschrift **Haagse Tijden** publiceerde het volgende [artikel](#) van Maaike van Charante. En ze werd geïnterviewd door het blad **Den Haag Centraal**. Lees dat [hier](#).

In Wynia's Week beschreef Maaike van Charante zelf hoe ze terugkwam in de Schilderswijk: 'Er was iets verschrikkelijks gebeurd'. Lees dat [hier](#).

Eerder al werd Van Charante bijna paginagroot door Wierd Duk geïnterviewd in **De Telegraaf**. Zie hieronder.

Maaike van Charante over 'Het verdriet van de Schilderswijk' in de media (II)

Hoe heeft de Haagse Schilderswijk zo ingrijpend kunnen veranderen? Publiciste Maaike van Charante, zelf kind van de wijk, beschrijft het verdriet van de oorspronkelijke bevolking, die massaal wegtrok. „Het ergste vond ik de enorme onverschilligheid voor wat de gewone Schilderswijkers meemaakten.“

De verwachting voor de onderklasse in de rode draad die ook door de geschiedenis van de Schilderswijk loopt”, zegt Maaike van Charante (61). Ze schreef er een boek over: *Het verdriet van de Schilderswijk over de toelating van een Hongaarse vluchteling (1956-1961)*. „Ik wil die mensen een stem geven.“

„We zitten in een grond café aan de rand van de wijk. Het eten is hier heel. Aan een van de tafels strijkt een groepje zwart geklede islamitische vrouwen een. Elders nemen moderne, allichte kleding aan hun kanten. Van Charante grinnikt op niet ver van hier, in een struiktuin geniet haar vader een sigaretje in een verzonnen buurt. Ondanks de armoede en de problemen thuis, was ze als kind gelukkig. „Het was grappig in de wijk en iedereen was erin, dat we wisten niet beter.“

'In de wijk was iedereen toen arm'

Klangereden
Het grote trek op naar moment naar Voorburg. Maar Van Charante had gevraagd bezwaars en toen ze was teruggevoerd, leerde ze terug, in 1971. Van de wijk uit, haar jeugd was zwaar meer over. „Alles was weg: de gemeenschap, het straatleven, de gezelligheid. Er woonden bijna alleen nog

maar allochtonen. Als ik een voet buiten de deur zette, als 20-jarige blonde vrouw, was ik een priet. Ik werd altijd lastiggevallen, zelfs klangereden en vastgepakt. Met de vrouwen kon ik geen aanpak vinden, want bijna niemand sprak Nederlands. Niet één aardige huwelijkse combinatie of via haar dochter van 7, die vertelde. Echt, ik sta altijd in voor en vlak als ik hierover praat, het gaat mij zo aan het hart. De oorspronkelijke bewoners waren de wijk uit geroeid en vervangen door immigranten.“

Ze wilde begrijpen hoe die verandering - een beladen term die de schrijver bewust gebruikt - kon gebeuren en dank in het Haagse Gemeentearchief. „Over de geschiedenis van die veranderingen in de oude wijken weten we voldoende, ik wilde de oorzaken achterhalen.“

Wat Van Charante aantroef, is actueel van gemeentemaatschappelijke, in krantenartikelen en ingedrukte berichten uit die jaren, maakte haar raaiend. „Het was veel angrier dan ik had verwacht.“ Wat precies? „Die enorme onverschilligheid onder politici en bestuurders voor wat de gewone mensen in de wijk werd aangedaan. Het deed me denken.“ De schrijver brengt meekleurig in kaart hoe hoop ontbreken en werkhouders

doenden van een moderne city, waarde die werkte, overbleefte Schilderswijk met 'n vijfzijdig bebouwd inwoners vooral een obstakel was en de bevolking 'een leidend detail'. „Men streefde eigenlijk naar 'een andere wijziging in de bevolkingssamenstelling van de gebieden rond de binnenstad. Die onbeschaaft Schilderswijkers moesten weg.“

Synagoge

Ze stapt op verhalen over gewetenloze huizenwinklers en afzetteren tussen ambtenaren en projectontwikkelaars en op een spoorwielijk verhaal over de synagoge aan de Wageningenstraat, dat als exemplarisch kan gelden voor de omgang met de wijk en haar bewoners. „Van de 17.000 Joden uit Den Haag waren er na de oorlog tweeduizend teruggekeerd, met voldoende om drie synagogen te onderhouden. Het grootste gebouw aan de Wageningenstraat, een Rijksoorlog, werd in 1971 verkocht aan de gemeente.“ Turkse moskeeën kweekten het paard in 1978 en tot Van Charante verrijsting gaf de gemeente hen in alles hun zin. „Het gebouw werd van de lijst Rijksoorlog gehaald en verkocht aan de gemeente, die het compleet verhoofde. In een documentaire vertelden buurtbewoners hoe Jozsef bejaarden huizen om het lot van hun synagoge, na de graven van de Holocaust moesten zij toekijken hoe hun gebiedsnaam werd ontbeeld.“

In 1971 vroeg het medebestuur een bouwvergunning aan voor twee minaretten van meer dan 20 meter. Hoewel het bestemmingsplan slechts 14 meter toeliet, werd de aanvraag goedgekeurd. Winklers uit de Wageningenstraat, die op een loopafstand hun bezwaars zitten, werd verzoeken te 'discrimineren'.

Van Charante: „Die winklers spraken nota bene vol respect over hun islamitische bezwaars, maar moesten op de tribune verlaten uit protest de taal. De inwoners kregen te horen dat er medische kwesties en zich maar moesten aanpassen. Het

VVD-raadlid Mankorst: „Men zal straan wetten om naast de kerk klokkers van het christelijke geloof ook de religieuze gebouwen van de islam te horen. Ik stel me voor hoe de oorspronkelijke bewoners zich voelden toen in de wijk voor het eerst de gebedsoorlog klink.“

De bewonersrecht klasse had makkelijk gratis, zegt Van Charante. „De Schilderswijk was voor hen gewoon het afvoerputje. Daarom gebruik ik ook bewust die term 'ontvolking'. Wegens de associatie met de Nazi-tijd mogen we dat begrip niet gebruiken, maar ontvolking is precies wat in de Schilderswijk gebeurde. Ik zie de onverschilligheid over de terrein als een klassenrecht: het bevoordelen van woonruimte door de toen aangevende klasse in een officieel middel om mensen het zwijgen op te leggen.“

Toen Maaike van Charante en haar man geen goede school konden vinden voor hun kinderen, verlieten ook zij de Schilderswijk weer. Haar inmiddels 18-jarige vader moest er nog, om de boek, in een bedrijf waar de mensen nog op elkaar leunen.

Maaike van Charante schreef een boek over 'haar' Schilderswijk. „Hoeveel is precies wat zich hier heeft afgespeeld?“

derwijk weer. Haar inmiddels 18-jarige vader moest er nog, om de boek, in een bedrijf waar de mensen nog op elkaar leunen. Veel is gelukkig en vaak herinneren alleen de straatnamen nog aan de wijk van weleer, vertelt Maaike als we de wijk in wandelen, langs het

hulp van haar oma op de Hoekbade. Voor de twee huizen hangen Arabische en Turkse mannen, meer dan 90 procent van de wijkbewoners is van niet-westerse afkomst. Een Hindoestanen man maakt een praatje, nieuwsgierig naar verhalen over de buurt.

„Dat is het leuk“, zegt Van Charante. „Een deel van de woonwinklers weet zich wel echt Schilderswijkers en wil dat de buurt het goed doet.“

Rechtvaardigheid

Ze vertelt over de handboekjes, aan wie zij haar boek opdroeg. „De bouwvakkers, straatmakers, kolenboeren en glaswinklers.“ Zij handhaafden een streep naar rechtvaardigheid op straat en groten in alle grote jongens het te leest maakten. „Vaak heb ik teruggekeerd aan die raaisamen met van de Schilderswijk en mij afgevoerd wat er van hen is geworden. Ze waren vast weliswaar radeloos over alle onrecht en ik herinner me flarden van woedende gesprekken met gebalde vuisten. Maar zij waren er voor een.“

'Bewoners werden racist genoemd'

den, langs het hulp van haar oma op de Hoekbade. Voor de twee huizen hangen Arabische en Turkse mannen, meer dan 90 procent van de wijkbewoners is van niet-westerse afkomst. Een Hindoestanen man maakt een praatje, nieuwsgierig naar verhalen over de buurt.

„Dat is het leuk“, zegt Van Charante. „Een deel van de woonwinklers weet zich wel echt Schilderswijkers en wil dat de buurt het goed doet.“

Rechtvaardigheid

Ze vertelt over de handboekjes, aan wie zij haar boek opdroeg. „De bouwvakkers, straatmakers, kolenboeren en glaswinklers.“ Zij handhaafden een streep naar rechtvaardigheid op straat en groten in alle grote jongens het te leest maakten. „Vaak heb ik teruggekeerd aan die raaisamen met van de Schilderswijk en mij afgevoerd wat er van hen is geworden. Ze waren vast weliswaar radeloos over alle onrecht en ik herinner me flarden van woedende gesprekken met gebalde vuisten. Maar zij waren er voor een.“

WYNIA'S WEEK

Maaike van Charante over 'Het verdriet van de Schilderswijk' in de media (II)

Beeld: Telegraaf

*'[Het verdriet van de Schilderswijk](#)' van Maaike van Charante omvat 202 bladzijden en kost **22,50 euro (geen verzendkosten)**. Het boek is een productie van Uitgeverij Blauwburgwal en is overal te koop en te bestellen. [HIER](#) bestelt u rechtstreeks bij de uitgeverij. Veel leesplezier!*